

השפעת חיגור זרועות סמוך למועד הקטיף על קוטר ומשקל הפרי ברימון PG 128-29

אבי סדובסקי ולירון זיו, תחום מטעים, מו"פ ערבה דרומית

זני הרימון הבכירים, האדומים, בעלי הזרע הרך, PG 128-29 (עכו) ו PG 130-31 (שני-יונאי) שאותו ע"י הולנד וחובריו ממינהל המחקר החקלאי בנווה יער, מגיעים בערבה הדרומית להבשלה מלאה בחלקו השני חודש יולי. בתקופה זו בערבה, בהבשלה מלאה (תמונה 1), צבע הארילים אדום, הם מצולעים ושקופים (תמונות 1 ו 2), אחוז הכמ"מ נע בין 12% ל 14%, ואחוז החומצה בין 0.9% ל 0.5%. מדדי איכות המעידים על פרי באיכות טובה עד טובה מאד. בתקופה זו אין בשוקי אירופה ובארץ רימונים בשלים באיכות כה גבוהה, ולכן ניתן לשווקם ליעדים אלה ולפדות מחיר גבוה. אולם ישנה חשיבות רבה לקטיף כל הפרי עד סוף יולי-תחילת אוגוסט, היות ומתחילת אוגוסט מתחילה הבשלת יתר של הפרי המתבטאת בהחממה פנימית והתייבשות הארילים והפרי אינו ראוי לשיווק. בתקופה אמצע יולי-תחילת אוגוסט, ניתן לשווק רק חלק מהיבול היות וחלק מהפרי קטן מהגודל המזערי הנדרש (220 גרם). מכאן שלהגדלת הפרי אפילו באחוזים בודדים משמעות רבה לגבי הכמות המשווקת. בחלק מעצי הפרי נמצא כי ניתן לגרום להגדלה פרי משמעותית של הפרי ע"י חיגור סמוך (6 עד 2 שבועות) למועד הקטיף. השפעת חיגור סמוך למועד הקטיף על גודל הפרי לא נבדקה ברימון. במידה ולחיגור תהיה השפעה חיובית על גודל הפרי ניתן יהיה ולשווק יותר פרי בשיא איכותו. מטרת הניסוי: לבחון האם חיגור זרועות סמוך למועד הקטיף בזן עכו יביא לתוספת גדילת של הפרי לעומת היקש לא מחוגר.

חמרים ושיטות

הניסוי בוצע בעץ בוגר של הזן עכו, בגיל שש, הנטוע בחלקת זני רימון בחוות המו"פ ביטבתה. ב 10/07/07 נבחרו על העץ ארבעה ענפים, המהווים ביחד 50% מנוף העץ, דומים בקוטרם, גודלם, ומספר הפירות, שניים מצידו המערבי של העץ ושניים מצידו המזרחי. על כל ענף סומנו 10 פירות באופן אקראי. קוטר כל פרי נמדד ונרשם. שני ענפים, אחד מזרחי ואחד מערבי חוגרו במספריים ספרדיים בבסיסם. ב 1/08/07 (22 יום מחיגור) נקטפו כל הפירות המסומנים וקוטרם ומשקלם נמדד. מנתונים אלה חושבו תוספת הנפח ותוספת המשקל של הפרי במהלך שלושת השבועות בין חיגור לקטיף.

מבנה הניסוי: שני טיפולים (חיגור והיקש) X שני בלוקים (מזרח ומערב). ניתוח התוצאות בוצע JUMPIN 5.0.

תוצאות:

במהלך הניסוי לא נתגלו כל סימני פגיעה בענפים המחוגרים. 3 שבועות לאחר החיגור התפתחה רקמת הגלדה טובה וחתך החיגור נסגר (תמונה 3). נמצאה השפעה מובהקת של החיגור (טבלה 1) על גודל הפרי בקטיף (77.4 מ"מ בחיגור לעומת 76.8 בהיקש), על תוספת הגדילה (7.6 מ"מ לעומת 6.5 מ"מ בהתאם), משקל בקטיף (215 גרם לעומת 209) ועל תוספת הנפח והמשקל המחושבים (66 סמ"ק לעומת 55 סמ"ק ו 63 גרם לעומת 52 גרם בהתאם).

דיון ומסקנות :

זני הרימון הבכירים, PG 128-29 (עכו) ו PG 130-31 (שני), מגיעים בערבה הדרומית להבשלה בחודש יולי. בתקופה זו חלק מהפרי קטן ואינו מגיע למשקל המינימאלי ליצוא (220 גרם). בניסוי ראשוני זה הודגם כי ניתן לקבל תוספת גדילה גם בתקופה הסמוכה למועד ההבשלה והקטיף ע"י חיגור זרועות. תוספת הגדילה מהחיגור במשך שלושה שבועות, הייתה 1.1 מ"מ מעל לתוספת הגדילה של ההיקש (טבלה 1). למרות היותה תוספת מובהקת היא אינה מספיקה לצורך טיפול מסחרי. אם זאת יש לבחון השפעת חיגור בשלב מוקדם יותר, חודשיים עד שלושה לפני הקטיף שעשויות לתת תוצאות משמעותיות יותר. למרות שמהסתכלות ומטעימת הפירות בשני הטיפולים לא ניכר הבדל בצבע חיצוני, פנימי ובטעם בין הטיפולים, יש ללוות ניסוי מסוג זה בבדיקות כימיות ופיסיקליות מתאימות.

תמונה 1 : עכו (PG 128-29) צבע פנימי 20/07/07.

תמונה 2 : עכו (PG 128-29) ארילים מצולעים ושקופים מפרי בשל 20/07/07.

טבלה 1 : השפעת חיגור זרועות סמוך לקטיף על קוטר ומשקל הפרי ברימון 128-29

טיפול	קוטר התחלתי במ"מ 10/07/07	קוטר בקטיף במ"מ 01/08/07	תוספת קוטר במ"מ	משקל בקטיף בגרם	תוספת נפח בסמ"ק ⁽¹⁾	תוספת משקל בגרם ⁽²⁾
חיגור	69.7	77.4	7.6	215	66	63
היקש	70.2	76.8	6.5	209	55	52
מובהקות ⁽³⁾	*	*	*	*	*	*

⁽¹⁾ נפח הפרי חושב כנפח כדור ע"פ הקוטר. תוספת הנפח חושבה ע"פ נפח ביום הקטיף פחות הנפח ביום בחיגור.

⁽²⁾ תוספת המשקל חושבה ע"י מכפלת תוספת הנפח במשקל הסגולי שנמדד ביום הקטיף (0.95).

⁽³⁾ בטורים המסומנים ב *, נמצא הבדל מובהק בין ממוצעי הטיפולים ($\alpha=0.05$) ע"פ Student's t

תמונה 1 : מידת האיחוי של אזור החיגור לאחר 3 שבועות

ניסוי זה נערך במסגרת מו"פ מונחה שיווק